

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Vanuvuoren tarkistettu osayleiskaavaehdotus

Arttu Mäkipää

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
- o Neutraali vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: Kuopio 2030 strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen <ul style="list-style-type: none">• Elinympäristö ja osallisuus• Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot• Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo• Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	++	<p>Vanuvuoren osayleiskaava mahdollistaa viihtyisän, turvallisen, aktiivisuuden kannustavan ja hyvinvointia edistävän elinympäristön kehittämisen. Alueen suunnittelussa on painotettu monipuolisten virkistysalueiden määrää ja saavutettavuutta.</p> <p>Lapsille ja nuorille tarjotaan laadukas varhaiskasvatus ja koulupolku: lähipalvelut (mm. päivähoito, koulu ja kauppa) mahdollistavat lapsiperheille arjen sujuvuutta sekä tuovat työpaikkoja alueelle.</p> <p>Elinympäristö ja osallisuus: saadut muistutukset ja lausunnot on huomioitu ja osallisuus on järjestetty asianmukaisesti.</p>
2	Elinvoimainen ja kasvava <ul style="list-style-type: none">• Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö• Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys• Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus• Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat• Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++	<p>Osayleiskaava tukee tonttien riittävyyden ja monipuolisuuden tavoitetta mahdollistamalla pientalovaltaisen alueen jatko-suunnittelun. Monipuoliset asumismahdollisuudet edistävät kaupungin vetovoimaisuutta.</p> <p>Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö: osayleiskaava mahdollistaa palveluita tarjoavien yritysten jatkosuunnittelun.</p>

3	Ilmasto- ja resurssiviisas <ul style="list-style-type: none"> • Kiertotalous ja resurssiviisuus • Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne • Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta • Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky 	o	<p>Vanuvuoren asuinalueet sijoittuvat auto-kaupunkivyöhykkeelle ja alueen rakentaminen lisää yksityisautoilua. Kaavaratkaisu kuitenkin tukee viisasta liikkumista ja kestävä yhdyskuntarakennetta: olevaan kaupunkirakenteeseen yhdistyminen, tehokkaan asumisen sijoittaminen alueen pohjoisosaan, siltayhteydet, liikennejärjestelyt, kevyen liikenteen pääyhteydet ja virkistysreitit ja lähipalvelut edistävät saavutettavuutta, viisaan ja kestävä liikkuksen edellytyksiä sekä eheää yhdyskuntarakennetta.</p> <p>Rakentamisen toteutuessa alueen metsän osuus vähenee yli 1000 hehtaarista noin 500 hehtaarilla. Kaavaratkaisu ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja luontokadon torjunnan: alueelta on selvitetty luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet, ja ne on huomioitu jatkosuunnittelua ohjaavina merkintöinä osayleiskaavassa. Kaava-alueen virkistys- ja luonnonsuojelualueet sekä viheryhteystarve-merkinnät edistävät luonnon monimuotoisuuden säilymistä.</p> <p>Kiertotalous ja resurssiviisuus: alueella voidaan hyödyntää uusiutuvaa energiaa ja edistää puurakentamista.</p> <p>Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky: suunnittelussa on huomioitu tulvariskialueet ja maaperän rakennettavuus.</p>
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä <ul style="list-style-type: none"> • Sujuva ja uudistuva toiminta • Uudistuva johtaminen • Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö • Kestävä talous 	o	<p>Kestävä talous: noin 7300–8400 asukkaan asuinaluekokonaisuuden rakentaminen edellyttää kaupungilta taloudellisen panoksen. Alueen jatkosuunnittelu ja rakentaminen vaiheittain oikea-aikaisesti tarpeen mukaan on tärkeää. Muodostuvat tulot perustuvat vuokra-, myynti- ja verotuloihin.</p>
	Poikkileikkaavat tavoitteet: <ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys 	+	<p>Digitaalisuus ja kumppanuus: Hankkeen aikana on käytetty uusia työkaluja (KILVA, HYMY- analyysi) ja tehty hyvää yhteistyötä yksiköiden välillä.</p>

Johtopäätös ja perustelut:

Kokonaisuutena tarkasteltuna yleiskaavan strategiavaikutukset ovat myönteiset. Osayleiskaava tukee kaupungin elinvoimaa, kasvua ja asuntotuotannon tavoitteiden saavuttamista. Kaava mahdollistaa eheän ja yhtenäisen yhdyskuntarakenteen kehittämisen. Rakentaminen vähentää metsäistä pinta-alaa, mutta ympäristö- ja -luontoorvot on huomioitu kaavassa ja alueella säilyy metsäisiä viheralueita olevien suojelualueiden lisäksi.

Kokonaisuutena tarkasteltuna Vanuvuoreen on mahdollista kehittää tehokas olevaan yhdyskuntarakenteeseen yhdistyvä asuinalue, mikä hillitsee rakentamisen hajautumista.

Kaavaselostuksessa on vaikutustenarviointi ja kaavan vertailu kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tavoitteisiin, joissa osayleiskaavan vaikutuksia on arvioitu tarkemmin. Koiraveden sillan vaikutustenarviointi on erillisenä liitteenä.

Vaikutukset ihmisiin (Päätösten sosiaaliset ja terveysvaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:

Merkitse rastilla ikäryhmät: kaikki lapset __ nuoret __ aikuiset __ ikääntyneet __

Kohdistuuko päätös jonkinkin tiettyyn väestöryhmään: ei

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	++	Palvelujen saatavuus, yhdenvertaisuus ja laatu on huomioitu suunnittelussa. (Kaava-alueelle sijoittuu kunnallisia ja yksityisiä lähipalveluja. Kaava mahdollistaa yleissivistävää ja ammatillista koulutusta tarjoavan Pohjois-Savon opiston säilymisen alueella. Luonnonläheisellä asuinalueella metsät, lähiluonto ja ulkoilureitit on lähellä kaikkialla.)
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	++	Rakentaminen ja väestön lisääntyminen muuttavat alueen olevaa sosiaalista elinympäristöä. Vapaa-ajan asunnot ja –asuminen vähenee, mutta oleva vapaa-ajan asuntoalue ja mökkiläiskulttuuri säilyy Vanuvuoren länsirannalla. Osayleiskaava mahdollistaa houkuttelevan ja monipuolisen elinympäristön kehittämisen eri väestöryhmille. Alue tarjoaa mahdollisuuksia asukas yhteisön kokoontumisille ja tapahtumille.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	++	Kaava tukee aktiivista elämäntapaa: alueella on monipuoliset mahdollisuudet luonnossa liikkumiseen sekä virkistys- ja harrastusmahdollisuudet. Alueelle osoitetut jalankulun ja pyöräilyn pääyhteydet kannustavat fyysiseen aktiivisuuteen.
4	Terveyteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	++	Alueen luonnonläheisyys ja virkistys- ja harrastusmahdollisuudet parantavat terveyden edistämisen edellytyksiä. Alueelle osoitetut jalankulun ja pyöräilyn pääyhteydet kannustavat fyysiseen aktiivisuuteen. Lisääntyvä liikenne aiheuttaa meluvaikutuksia: kaavassa on tunnistettu ja

			osoitettu meluntorjunnan tarpeita meluvaikutuksen hillitsemiseksi.
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	+	Kaavahankkeessa on osallistettu kaavaprosessin vaatimusten mukaisesti.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	o	Yleiskaavalla ei ole suoria vaikutuksia.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	o	Asuinalueita lähellä olevat virkistys- ja urheilualueet ovat terveys- ja hyvinvointikeskus, joka on kaikkien asukkaiden ulottuvilla.

Johtopäätös ja perustelut

Kokonaisuutena tarkasteltuna yleiskaavan vaikutukset ihmisiin ovat myönteiset. Alueen palvelut ja luonnonläheisyys tarjoavat mahdollisuudet aktiiviseen elämäntapaan, hyvinvoinnin edistämiseen ja sujuvaan arkeen. Alueesta on mahdollista kehittää myönteinen kasvuympäristö lapsille ja nuorille.

Kaavaselostuksessa on vaikutustenarviointi ja kaavan vertailu kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tavoitteisiin, joissa osayleiskaavan vaikutuksia on arvioitu tarkemmin. Koiraveden sillan vaikutustenarviointi on erillisenä liitteenä.

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikennematkaisuista.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	++	<p>Fyysinen elinympäristö muuttuu alueen rakentuessa. Kaavan vaikutukset viihtyvyyteen on huomioitu jättämällä riittävästi virkistysalueita ja rakentamiselta vapaita ranta-alueita. Alueella on hyvät liikkumismahdollisuudet, ja kävelyn ja pyöräilyn pääyhteydet sijoittuvat kokoojakatujen varteen sekä viihtyisämpään ja helpompikulkuihin ympäristöön virkistysalueelle asuinkorttelien läheisyyteen. Alikulut lisäävät kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta.</p> <p>Alueen rakentamisen myötä liikennemäärät ja liikenteestä aiheutuvat meluhaitat lisääntyvät. Kaavassa on tunnistettu ja osoitettu meluntorjunnan tarpeita kielteisten viihtyvyyksivaikutusten vähentämiseksi.</p>
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	++	<p>Rakentaminen edellyttää maaperän muokkaamista. Rakentamiseen osoitettavien alueiden suunnittelussa on huomioitu maaperän rakennettavuus.</p> <p>Hulevesien aiheuttamiin vesistövaikutuksiin kiinnitetään huomiota suunnittelussa.</p>

			<p>Rakentamisen toteutuessa alueen metsän osuus vähenee yli 1000 hehtaarista noin 500 hehtaarilla. Kaavan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen on huomioitu selvittämällä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja huomioimalla ne jatkosuunnittelua ohjaavina merkintöinä osayleiskaavassa. Kaava-alueen virkistys- ja suojelualueet sekä viheryhteystarve-merkinnät edistävät monimuotoisuuden säilymistä. Aiemmin metsätalouskäytössä olleita alueita muuttuu virkistysalueiksi.</p>
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	o	<p>Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentäminen: alueen laajamittainen rakentaminen vähentää hiilinielujen ja -varastojen määrää sekä lisää yksityisautoilua. Yleiskaavalla ei suoraan vähennetä tai lisätä kasvihuonekaasupäästöjä. Yleiskaavata-son suunnittelussa on pyritty tukemaan viisasta liikkumista sujuvilla kävelyn ja pyöräilyn pääyhteyksillä sekä joukkoliikenteen edellytyksiä tukevilla rakenneratkaisuilla.</p> <p>Ilmastomuutokseen sopeutuminen ja varautuminen: suunnittelussa on huomioitu tulvariskialueet.</p>
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	o	<p>Luonnonvarojen käyttö: rakentaminen vähentää metsäistä pinta-alaa.</p> <p>Jätteiden kierrätys: alueelle on osoitettu ekopiste lähipalvelukeskuksen yhteyteen. Yleiskaavassa on osoitettu paikallinen lumenlajitusalue.</p> <p>Kaavan kokonaisvaikutusten ennakoarvio luonnonvarojen käytöstä, jätteiden määrästä ja haitallisuudesta sekä kierrätysasteesta on neutraali, koska alueen laajamittaista rakentamista ei toteuteta suoraan yleiskaavan perusteella.</p>
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön	++	<p>Rakentaminen muuttaa maisemaa ja kaupunkikuvaa paikallisesti. Maisema-, kaupunkikuva- ja kulttuuriperintövaikutukset on huomioitu kaavassa osoittamalla maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet, rakennussuojelukohteet ja -alueet sekä</p>

			muinaismuistokohteet ja -alueet. Kaavaratkaisu parantaa arvokkaiden kohteiden suojelutasoa ja säilymisen edellytyksiä. Maisemallisesti tärkeä Vanuvuoren mäki-alue säilyy.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	+	Kaava-alue yhdistyy osaksi Saaristokaupunkiin ja Hiltulanlahteen muodostunutta rakennettua ympäristöä ja yhdyskuntarakennetta. Lähialueen palvelut ovat hyvin saavutettavissa.

Johtopäätös ja perustelut

Kokonaisuutena tarkasteltuna yleiskaavan ympäristö- ja ilmastovaikutukset ovat neutraalit. Suunnitellulla maankäytönmuutoksella on kielteinen vaikutus metsäisen pinta-alan määrään. Kielteisiä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia on vähennetty ja hillitty yleiskaavatasolla huomioimalla fyysisen elinympäristön ja viihtyisyyden tekijät, arvokkaiden luontoarvojen säilyminen, riittävien viheralueiden ja suojelualueiden arvojen säilyminen, viisaan liikkumisen mahdollisuudet sekä sään ääri-ilmiöt. Alueella säilyy kattava Natura 2000-, luonnonsuojelualue- ja virkistysalueverkosto. Suunnitellut asuinalueet liittyvät osaksi olevaa kaupunkirakennetta ja keskittävät tarvittavaa pientalorakentamista. Hankkeella on myönteisiä vaikutuksia alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriarvoille, sillä ne on selvitetty ja osoitettu kaavaan. Kokonaisvaikutukset arvioidaan tältä osin neutraaliksi, koska alueen rakentamista ei toteuteta suoraan yleiskaavan perusteella.

Kaavaselostuksessa on vaikutustenarviointi ja kaavan vertailu kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tavoitteisiin, joissa osayleiskaavan vaikutuksia on arvioitu tarkemmin. Koiraveden sillan vaikutustenarviointi on erillisenä liitteenä.

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne)	o	Yleiskaavalla ei ole suoria vaikutuksia.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	-	<p>Kaavatalousselvityksen mukaisesti Vanuvuoren osayleiskaavan toteuttamisesta Kuopion kaupungille aiheutuvat kustannukset ovat noin 399 miljoonaa euroa ja tulot noin 250 miljoonaa euroa. Nettovaikutus on noin -148 miljoonaa euroa.</p> <p>Kaavatalousselvityksen jälkeen selvitetty Vanuvuoren elinkaarikustannukset (ml. ylläpitokustannukset) Kuopion kaupungille ovat ensimmäisen 30 vuoden aikana nettovaikutukseltaan -242 miljoonaa euroa. Elinkaarikustannuksissa ei ole huomioitu kiinteistö- ja kunnallisverotuloja, rakentamisen aiheuttamia verotuloja tai kuntapalveluiden toimintamenoja ja palvelumaksuja.</p>

3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	o	Yleiskaavalla ei ole suoria vaikutuksia.
---	--	---	--

Johtopäätös ja perustelut

Kokonaisuutena tarkasteltuna yleiskaavan talous- ja henkilöstövaikutukset ovat neutraalit. Noin 7300–8400 asukkaan uuden asuinalueen rakentaminen edellyttää kaupungilta suuren taloudellisen panoksen, minkä vuoksi alueen toteuttamisella arvioidaan olevan lyhytaikainen kielteinen vaikutus talouteen. Lopullisiin talousvaikutuksiin vaikuttavat mm. rakentamisajan kustannustaso, todelliset verotulot ja välillisesti hankkeen myötä kaupunkiin tehtävät investoinnit. Alueelta saatavat välittömät ja välilliset tulovaikutukset ovat osin vaikeasti arvioitavissa ennakkoon. Riittävän ja monipuolisen tonttitarjonnan arvioidaan vaikuttavan myönteisesti kaupungin vetovoimaan ja imagoon, millä on kustannusarviossa ja elinkaarikustannuslaskelmassa näkymättömiä myönteisiä talousvaikutuksia. Pitkän aikavälin kokonaistalousvaikutus on tavoitteellisesti positiivinen.

Kaavaselostuksessa on vaikutustenarviointi ja kaavan vertailu kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tavoitteisiin, joissa osayleiskaavan vaikutuksia on arvioitu tarkemmin. Koiraveden sillan vaikutustenarviointi on erillisenä liitteenä.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikennetarkoituksista tai kunnan talouspolitiikasta.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	+	Laaja pientalovaltainen asuinalue vaikuttaa myönteisesti kaupungin vetovoimaan ja väestönkasvuun, millä on positiivinen vaikutus yritystoiminnan edellytyksiin ja yritysten toimintaympäristöön.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	o	Yleiskaavalla ei ole suoria vaikutuksia.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	++	Alueelle sijoittuviin julkisiin ja yksityisiin palveluihin syntyy työpaikkoja. Rakentamisella on työllistävä vaikutus.
4	Yritysten kehittämiseen	o	Yleiskaavalla ei ole suoria vaikutuksia.
5	Yritysten työvoiman saantiin	++	Uusi asuinalue mahdollistaa uusien työntekijöiden muuttamisen alueelle.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	o	Uudet asuinalueet ja yritykset lisäävät tavara- ja työpaikkaliikennettä alueella.
7	Yritysten asiakasvirtaan	++	Uudet asukkaat vaikuttavat yritysten asiakasvirtaan positiivisesti.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	o	Yleiskaavalla ei ole suoria vaikutuksia.

Johtopäätökset ja perustelut

Kokonaisuutena tarkasteltuna yleiskaavan yritysvaikutukset ovat myönteiset. Uusi laaja ja vetovoimainen pientalovaltainen asuinalue lisää kaupungin asukaslukua, millä on positiivisia vaikutuksia yritysten työvoiman saantiin ja asiakasvirtoihin. Kaava-alueelle muodostuu toimintaympäristö uusille yrityksille, minkä lisäksi uusi asuinalue ja väestönkasvu voivat luoda vetovoimaa muille yrittäjille ja kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuville yrityksille. Alueen rakentamisella on myönteiset työllistämisaikutukset.

Kaavaselostuksessa on vaikutustenarviointi ja kaavan vertailu kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tavoitteisiin, joissa osayleiskaavan vaikutuksia on arvioitu tarkemmin. Koiraveden sillan vaikutustenarviointi on erillisenä liitteenä.

Täydentävien arviointien toteuttaminen

Onko päätöksestä tehty:

- Laajempi lapsivaikutusten arviointi: ei
- Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi: ei
- Maaseutuvaikutusten arviointi: ei
- Muu vaikutusten arviointi: kyllä, mikä? Kaavaselostuksessa on vaikutustenarviointi ja kaavan vertailu kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tavoitteisiin. Koiraveden sillan vaikutusten arviointi on erillisenä liitteenä.

Onko päätöksestä tehty vaihtoehtotarkasteluja: ei